

*В.А. Зенчанка,
кандыдат філасофскіх навук, дацэнт кафедры паліталогіі і права БДПУ;*

*С.І. Сіманойскі,
кандыдат філасофскіх навук, дацэнт кафедры паліталогіі БДУ*

ЗНЕСНЯЯ ПАЛІТЫКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ВА ЁМОВАХ ГЛАБАЛІЗАЦЫІ

У сучасным свеце пад уплывам глабалізацыі і ўзмацнення інтэграцыйных працэсаў адбываюцца шырокамаштабныя змены ў сістэме міжнародных адносін, якія маюць розны змест і спецыфічныя аспекты ў пэўных рэгіёнах зямнога шара. Уступленне чалавецтва ў эпоху глабалізацыі і шматпалярнасці ўнесла кардынальныя змены ў дзяржаўную палітыку ўсіх краін, канцэптuallyныя палажэнні іх знешнепалітычнага курсу, вызначэнне кірункаў, прыярытэтаў і партнёраў.

Рэспубліка Беларусь не знаходзіцца ў баку ад падзей, якія адбываюцца ў свеце. У выніку распаду СССР яна ператварылася ў суверэнны, самастойны суб'ект міжнародных адносін. Перад маладой дзяржавай паўстала задача стварэння нацыянальнай знешнепалітычнай дактрыны з улікам яе геапалітычнага становішча і дамінуючых геапалітычных тэндэнцый у свеце, накіраванай на забеспячэнне захавання тэрытарыяльнай цэласнасці, суверэнітэту і культурна-гістарычнай супольнасці беларускага народа.

У сувязі з гэтым аб'ектыўны навуковы аналіз асноўных кірункаў і прыярытэтаў знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь у сучасных умовах, вырашэнне пытання цывілізацыйнай і геапалітычнай ідэнтыфікацыі, вызначэнне найбольш аптымальных шляхоў забеспячэння дзяржаўнага суверэнітэту краіны набываюць асабліва актуальнасць.

Мэта артыкула – даследаванне асноўных кірункаў і прыярытэтаў знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе развіцця з улікам разнастайных фактараў і ўмоў, якія ўплываюць на яе ажыццяўленне, выбар знешнепалітычнага курсу.

Пры напісанні дадзенай работы былі выкарыстаны працы такіх беларускіх навукоўцаў, як А.А. Разанаў, С.А. Кізіма, І.І. Пірожнік, А.А. Чалядзінскі, а таксама інфармацыя інтэрнэт-рэсурсаў.

Разглядаючы знешнюю палітыку Рэспублікі Беларусь у сучасных умовах, неабходна звяр-

нуцца да аналізу маштабных геапалітычных трансфармацый у сучасным свеце і асаблівасцей геапалітычнага становішча нашай краіны. У сувязі з гэтым трэба адзначыць, што канец XX – пачатак XXI ст. характарызуецца глыбокімі зменамі ў расстаноўцы сіл на сусветнай арэне, звязанымі з распадам СССР і сістэмы сацыялізму ў цэлым. Маштабнасць геапалітычных трансфармацый у свеце знайшла сваё адлюстраванне ў пераходзе ад біпалярнага свету да аднапалярнага з відавочным дамінаваннем ЗША, прасоўваннем НАТА на Усход, накіраваным на замацаванне новага перадрэзу Еўропы, змяненні ў знешнепалітычных арыентацыях усходне-еўрапейскіх краін і былых савецкіх рэспублік.

У той жа час назіраецца ўмацаванне новых цэнтраў сілы ў сусветнай палітыцы, што абумоўлівае тэндэнцыю паступовага пераходу да шматпалярнага свету. У адпаведнасці са шматлікімі прагнозамі, у XXI ст. Азіяцка-Ціхаакіяцкі рэгіён стане галоўным геапалітычным пунктам у сусветным згуртаванні.

Акрамя таго, можна канстатаваць, што свет ва ўмовах глабалізацыі стаў больш хаатычным, чым у мінулым, у перыяд існавання Вестфальскай дзяржаўна-цэнтрыйнай сістэмы, што пагражае асновам сучаснай цывілізацыі, стварае прадумовы для ўзмацнення канфліктнасці ў адносінах паміж цывілізацыямі і краінамі.

У сувязі з разгортваннем працэсаў глабалізацыі перад Рэспублікай Беларусь стаіць задача вызначыць сваю геапалітычную нішу, якая б адпавядала яе нацыянальным інтарэсам і забяспечвала захаванне дзяржаўнага суверэнітэту.

Геапалітычнае становішча Беларусі характарызуецца тым, што яна знаходзіцца ў цэнтры Еўропы, на стыку цывілізацый і геапалітычных інтарэсаў вялікіх дзяржаў. Сучасная геапалітычная арыентацыя Беларусі складаецца пад уплывам шэрагу геаэканамічных і ваенна-стратэгічных фактараў. Геаграфічнае становішча краіны ў цэнтры Еўропы на перасячэнні

важных транспартных камунікацый дае магчымасць выгадна яго выкарыстоўваць для стымулявання эканамічнага развіцця і ўзмацнення сваіх пазіцый у рэгіянальнай палітыцы.

Традыцыйна Беларусь знаходзіцца ў зоне геастратэгічнай увагі Расіі, што трэба выкарыстоўваць у сваіх нацыянальных інтарэсах. З другога боку, цэнтральна-еўрапейскае становішча Беларусі робіць яе прывабным партнёрам і саюзнікам для заходне-еўрапейскіх краін, якія жадаюць бачыць яе ў якасці стабільнага і прадказальнага партнёра.

Усё гэта абумоўлівае неабходнасць правядзення шматвектарнай знешняй палітыкі, якая прадугледжвае шматлікія кірункі яе рэалізацыі.

Пасля абвясчэння Незалежнасці 27 ліпеня 1990 г., калі беларускі парламент прыняў Дэкларацыю аб дзяржаўным суверэнітэце Беларусі, якой 25 жніўня 1991 г. быў нададзены канстытуцыйны статус, Рэспубліка Беларусь выйшла на міжнародную арэну не толькі ў якасці новай суверэннай дзяржавы, што ўзнікла ў выніку распаду СССР, але і як еўрапейская краіна, што мае глыбокія гістарычныя традыцыі дзяржаўнасці. У выніку гістарычнага экскурсу выяўляецца, што на тэрыторыі краіны ў мінулым існавалі княствы: Полацкае, Тураўскае і інш. (IX–XIV стст.), Вялікае Княства Літоўскае, Рускае і Жамойцкае (сярэдзіна XIII–XVIII ст.), якія былі актыўнымі суб'ектамі міжнародных зносін.

БССР (1919–1991 гг.) – адна з дзяржаў-заснавальніц і паўнапраўны член Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Рэалізаваўшы сваё права на самавызначэнне, Рэспубліка Беларусь, якая атрымала гэту афіцыйную назву па рашэнні Вяроўнага Савета БССР ад 19 верасня 1991 г., пачала праводзіць самастойную знешнюю палітыку.

Фарміраваць свой міжнародны курс Беларусі давалося ў складаных умовах. Унутраныя сістэмныя перабудовы супалі з глабальнымі палітычнымі зменамі канца XX ст. Узніклі і ўмацоўваліся новыя цэнтры ўплыву, павялічвалася колькасць суверэнных суб'ектаў міжнародных зносін.

Нягледзячы на аб'ектыўныя цяжкасці, Рэспубліка Беларусь пасля атрымання незалежнасці змагла пабудаваць адносіны са знешнім светам у адпаведнасці са сваімі нацыянальнымі інтарэсамі і прынцыпамі. Гэта стала асновай, якая дазваляе нашай краіне ўпэўнена і эфектыўна прасоўваць і адстойваць свае знешнепалітычныя пытанні і прыярытэты.

Асноўныя прынцыпы, мэты і задачы знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь заканадаўча замацаваны ў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і Законе «Аб замацаванні Асноўных напрамкаў унутранай і знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь» ад 14 лістапада 2005 г. № 60-3.

Найбольш поўна прынцыпы знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь выкладзены ў артыкуле 18 Асноўнага закона: «Рэспубліка Беларусь у сваёй знешняй палітыцы зыходзіць з прынцыпаў роўнасці дзяржаў, непрымянення сілы ці пагрозы сілай, непарушнасці межаў, мірнага ўрэгулявання спрэчак, неўмяшання ва ўнутраныя справы і іншых агульнапрызнаных прынцыпаў і нормаў міжнароднага права». У гэтым жа артыкуле знайшоў адлюстраванне і такі важны прынцып знешняй палітыкі Беларусі, як прыхільнасць да палітыкі ядзернага раззбраення і дэмілітарызацыі міжнародных адносін: «Рэспубліка Беларусь ставіць за мэту зрабіць сваю тэрыторыю бяз'ядзернай зонай, а дзяржаву – нейтральнай» [1, с. 8].

Да ліку важнейшых прынцыпаў знешняй палітыкі Беларусі трэба аднесці адсутнасць у нашай дзяржавы якіх-небудзь тэрытарыяльных прэтэнзій да іншых краін, роўна як і непрызнанне Беларуссю тэрытарыяльных прэтэнзій да яе з боку іншых дзяржаў.

Вышэйадзначаныя прынцыпы знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь сталі асновай для вызначэння мэт і задач знешнепалітычнай стратэгіі нашай дзяржавы.

Стратэгічнымі мэтамі знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца: бяспека краіны, захаванне і замацаванне суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці, ахова інтарэсаў грамадства, асобы і дзяржавы.

Асноўныя задачы беларускай дзяржавы на міжнароднай арэне выцякаюць з названых вышэй стратэгічных мэт:

- стварэнне спрыяльных знешніх умоў для паступальнага развіцця Беларусі, пад'ёму яе эканомікі, павышэння дабрабыту грамадзян краіны, развіцця палітычнага, эканамічнага, інтэлектуальнага і духоўнага патэнцыялу краіны;
- умацаванне міжнародных пазіцый, адпавядаючых інтарэсам Беларусі як еўрапейскай дзяржавы;
- уздзеянне з улікам свайго становішча і магчымасцей на фарміраванне шматпалярнага, стабільнага, справядлівага і дэмакратычнага светапарадку, заснаванага на агульнапрызнаных нормах міжнароднага права;
- фарміраванне «пояса добрасуседства» па перыметры беларускіх меж;
- усебаковая ахова правоў і інтарэсаў беларускіх грамадзян і юрыдычных асоб за мяжой;
- данясенне сапраўднай інфармацыі аб краіне, садзеянне палітычнаму ўспрыманню Беларусі ў свеце, папулярызацыі культурных і духоўных каштоўнасцей беларускага народа за мяжой.

Аналіз прынцыпаў знешняй палітыкі Рэспублікі Беларусь пераканаўча сведчыць, што яны ў поўным аб'ёме адпавядаюць літары і духу асноўнага закона самай аўтарытэтнай міжнароднай арганізацыі – Уставу Арганізацыі Аб'яднаных Нацый.

Міжнародная актыўнасць Беларусі накіравана, у першую чаргу, на падтрыманне бяспекі дзяржавы і абарону нацыянальных інтарэсаў ад любых знешніх выклікаў і пагроз, садзейнічанне фарміраванню спрыяльных умоў для стабільнага эканамічнага развіцця краіны і павышэння дабрабыту грамадзян.

Важным кірункам знешнепалітычнай дзейнасці ва ўмовах глабалізацыі з'яўляецца раўнапраўная інтэграцыя Беларусі ў сусветную палітычную, эканамічную, культурную прастору. Прынцыповае значэнне для нашай дзяржавы мае забеспячэнне абароны правоў і свабод яе грамадзян за мяжой, захаванне беларускага этнасу па-за тэрыторыяй краіны.

Геаграфічнае становішча Рэспублікі Беларусь, на тэрыторыі якой зыходзяцца найбольш важныя транспартныя шляхі паміж Еўропай і Азіяй, і няпростая гісторыя краіны, якая адчула на сабе разбуральныя вынікі шматлікіх еўрапейскіх войнаў і канфліктаў, абумовілі курс на шматвектарнасць нашай палітыкі як яе фундаментальны прынцып, які азначае развіццё збалансаваных канструктыўных адносін з партнёрамі ў розных рэгіёнах свету. На шляху наладжвання дыялогу і ўзаемакарыснага супрацоўніцтва з імі Беларусь кіруецца прынцыпамі прагматызму і паслядоўнасці, узаемнай павагі, раўнапраўя, неўмяшальніцтва ва ўнутраныя справы.

У цяперашні час Рэспубліка Беларусь падтрымлівае дыпламатычныя адносіны са 169 дзяржавамі свету, у 50 з якіх адкрыта 62 дыпламатычныя і консульскія прадстаўніцтвы, не лічачы 13 аддзяленняў. Яна выконвае каля 3,5 тыс. міжнародных дамоў. З іх больш за 1900 – двухбаковыя, каля 1500 – шматбаковыя дамовы [2].

Прытрымліваючыся адзіных падыходаў да развіцця адносін з усімі замежнымі партнёрамі без выключэння, Беларусь у той самы час, як і любая іншая дзяржава, канцэнтруе свае знешнепалітычныя намаганні на шэрагу найбольш важных і перспектыўных вектараў. Сярод такіх прыярытэтных напрамкаў – дзяржавы-суседзі (Расія, Украіна, Еўрапейскі саюз), Садружнасць Незалежных Дзяржаў, краіны сусветнага Поўдня, ЗША і інш.

Рэспубліка Беларусь зацікаўлена ў максімальнай рэалізацыі патэнцыялу стратэгічнага партнёрства ў адносінах з Расійскай Федэрацыяй. Цесная сувязь паміж дзяржавамі абумоўлена геаграфічнымі, геапалітычнымі, гістарыч-

нымі і іншымі фактарамі, узаемнай дапаўняльнасцю дзвюх эканомік, кааперацыйнымі сувязямі прадпрыемстваў.

Асноўныя знешнепалітычныя задачы на расійскім напрамку – нарошчванне аб'ёмаў беларускага экспарту, эфектыўнае выкарыстанне патэнцыялу непасрэдных сувязей паміж рэгіёнамі дзвюх краін, паглыбленне кааперацыі, пашырэнне беларускай тавараправаднай сеткі, прыцягненне інвестыцый.

Будуючы ўзаемакарыснае супрацоўніцтва з Расіяй, Беларусь няўхільна прытрымліваецца прынцыпу безумоўнага захавання суверэнітэту і тэрытарыяльнай цэласнасці бакоў, дакладнага і адказнага выканання імі сваіх міжнародных абавязкаў.

Прыярытэтам знешняй палітыкі Беларусі на еўрапейскім вектары з'яўляецца інтэнсіфікацыя партнёрства з краінамі Еўрасаюза ў сферах узаемнай увагі: гандаль і інвестыцыі, транспарт, транзіт, трансгранічнае і рэгіянальнае супрацоўніцтва, спрашчэнне візавага рэжыму, ахова навакольнага асяроддзя.

Беларусь – надзейны партнёр Еўрасаюза не толькі з пункта гледжання падтрымкі сацыяльна-эканамічнай стабільнасці ў рэгіёне, але і па стратэгічна важных пытаннях агульнаеўрапейскага значэння: забеспячэння ваенна-палітычнай, энергетычнай і экалагічнай бяспекі, барацьбы са злчыннасцю, наркатрафікам, нелегальнай міграцыяй.

Беларусь выступае за развіццё раўнапраўнага дыялогу і ўсебаковага супрацоўніцтва з Еўракамісіяй і дзяржавамі-ўдзельніцамі ЕС, у тым ліку ў межах ініцыятывы «Усходняе партнёрства».

Стратэгічнай мэтай Рэспублікі Беларусь з'яўляецца забеспячэнне збалансаванага ўзаемавыгаднага ўзаемадзення як з Еўрасаюзам, так і з Расіяй. Рэспубліка Беларусь зацікаўлена ў інтэнсіфікацыі шматплановага супрацоўніцтва з краінамі на двухбаковым узроўні і ў межах інтэграцыйных аб'яднанняў – Садружнасці Незалежных Дзяржаў, Еўразійскай эканамічнай супольнасці, Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы.

Наша краіна падтрымлівае працэсы развіцця інтэграцыйнага патэнцыялу СНД, у першую чаргу, у эканамічнай сферы, паступовага фарміравання рэжыму свабоднага гандлю, актывізацыі супрацоўніцтва ўдзельнікаў Садружнасці ў галіне барацьбы з арганізаванай злчыннасцю, тэрарызмам, у ваеннай сферы.

У межах Еўразійскай эканамічнай супольнасці Беларусь зацікаўлена ў нарошчванні ўзаемакаштоўнага партнёрства з краінамі-ўдзельніцамі ЕўрАзЭС з ухілам на сферы энергетыкі, транспарту, транзіту; паўнаважкай рэалізацыі дамоўленасці па стварэнні Мытнага саю-

за Беларусі, Расіі і Казахстана, якая прадугледжвае адсутнасць любых перашкод у руху тавараў паміж краінамі МС; пераводзе Мытнага саюза «тройкі» ў фармат Адзінай эканамічнай прасторы (АЭП).

Рэспубліка Беларусь актыўна садзейнічае ўмацаванню Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы па ўсіх напрамках яе дзейнасці (палітычным, ваенным, ваенна-тэхнічным, інфармацыйным); развіццю супрацоўніцтва ў галіне барацьбы з наркатрафікам, нелегальнай міграцыяй, міжнароднай арганізаванай злачыннасцю; умацаванню каардынацыі дзеянняў дзяржаў-удзельніц Арганізацыі; наладжванню канструктыўнага ўзаемадзеяння АДКБ з іншымі міжнароднымі і рэгіянальнымі аб'яднаннямі.

Беларусь мае намер умацоўваць і пашыраць далейшую «знешнепалітычную дугу» саюзнікаў і партнёраў у азіяцкім, лацінаамерыканскім, блізкаўсходнім і афрыканскім рэгіёнах, выводзіць супрацоўніцтва з яе апорнымі кропкамі на ўзровень стратэгічнага партнёрства.

Дыверсіфікацыя гандлю, паглыбленне эканамічнай кааперацыі з краінамі названых рэгіёнаў планеты з'яўляюцца важнай перадумовай росту для экспартаарыентаванай беларускай эканомікі.

Асноўныя напрамкі развіцця гэтых адносін – актывізацыя палітычнага і эканамічнага ўзаемадзеяння з традыцыйнымі партнёрамі (ААЭ, Аргенціна, Бразілія, Венесуэла, В'етнам, Егіпет, Індыя, Іран, Кітай, Куба, ПАР, Сірыя, Японія), наладжванне дыялогу і актыўны выхад і замацаванне на рынках дзяржаў, якія маюць значны патэнцыял для ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва (Ангола, Балівія, Інданезія, Катар, Кот-д'Івуар, Малайзія, Нігерыя, Нікарагуа, Пакістан, Саудаўская Аравія, Тога, Філіпіны, Эквадор, Эфіопія і інш.).

Рэспубліка Беларусь выступае за развіццё канструктыўнага і раўнапраўнага дыялогу з ЗША, пашырэнне поўнафарматнага двухбаковага супрацоўніцтва па актуальных глабальных пытаннях (барацьба з гандлем людзьмі, супрацьдзеянне распаўсюджванню наркатыхчых і псіхатропных рэчываў, процідзеянне кіберзлачынствам і распаўсюджванню дзіцячай парнаграфіі ў інтэрнэце, абарона ядзерных аб'ектаў, нераспаўсюджванне ЗМЗ), заснаванага на ўзаемным уліку інтарэсаў.

Рэспубліка Беларусь садзейнічае замацаванню цэнтральнай ролі ААН у вырашэнні сусветных праблем; падтрымлівае палітыку ААН у галіне захавання міжнароднага міру і бяспекі, умацавання і развіцця сучасных міжнародных рэжымаў па прадухіленні распаўсюджвання зброі масавага знішчэння, змяншэння і ліквідацыі яго арсеналаў, барацьбы з міжнародным тэрарызмам; выступае за збалансаванае

рэфармаванне ААН з мэтай адаптацыі Арганізацыі да новых рэалій.

Прыярытэтнай задачай з'яўляецца прасоўванне асноўных беларускіх ініцыятыў у межах ААН: аб прызнанні шматлікасці шляхоў прагрэсіўнага развіцця ў якасці каштоўнасці чалавечай цывілізацыі; аб усталяванні глабальнага партнёрства супраць рабства і гандлю людзьмі, распрацоўцы Стратэгіі ААН па барацьбе з гандлем людзьмі; аб адмене практыкі ўжывання аднабаковых прымусовых мер для аказання ціску на суверэнныя дзяржавы; аб правядзенні ў рамках ААН адраджэння і ўстойлівага развіцця рэгіёнаў, што сталі ахвярамі аварыі на ЧАЭС; аб наладжванні міжнароднага супрацоўніцтва па распаўсюджванні энергазберагальных тэхналогій, тэхналогій выкарыстання альтэрнатыўных і ўзнаўляльных крыніц энергіі і стварэнні ў межах ААН глабальнага механізма, які будзе рэгуляваць гэты працэс.

Інтэрэсам Беларусі адпавядае ўмацаванне значнасці Руху недалучэння (РН) як уплывовага суб'екта міжнародных зносін; актывізацыя дыялогу і супрацоўніцтва паміж РН і іншымі магутнымі цэнтрамі палітычнай і эканамічнай моцы; інтэнсіфікацыя двухбаковых гандлёва-эканамічных сувязей з удзельнікамі Руху.

Рэспубліка Беларусь выступае за захаванне і далейшае ўмацаванне Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе, садзейнічанне яе комплекснаму рэфармаванню з мэтай знішчэння сучасных недахопаў і перакосаў у працы і ператварэнне АБСЕ ў эфектыўную, транспарэнтную структуру, якая дзейнічае на карысць усіх краін-удзельніц.

Яна зацікаўлена ў паглыбленні партнёрства з краінамі Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва ў палітычнай, эканамічнай, энергетычнай, транспартнай, навуковай і ваенна-тэхнічнай галінах, актывізацыі ўзаемадзеяння па пытаннях рэгіянальнай і глабальнай бяспекі, у сферах барацьбы з тэрарызмам і наркатрафікам, супрацьдзеяння гандлю людзьмі. Беларусь мае намер актыўна ўдзельнічаць у дзейнасці ШАС у якасці партнёра па дыялогу.

Удзел у працы ўніверсальных і спецыялізаваных, глабальных і рэгіянальных міжнародных арганізацый і інтэграцыйных аб'яднанняў з'яўляецца адным з важнейшых напрамкаў знешняй палітыкі беларускай дзяржавы. У час глабалізацыі сусветнай эканомікі, нарастання новых глабальных выклікаў і пагроз паграбуюцца дзейсныя міжнародныя шматбаковыя механізмы рэагавання на гэтыя праблемы і рэгулявання сучасных эканамічных, сацыяльных і палітычных працэсаў. Гэту ролю выконвае шматбаковае супрацоўніцтва.

Акрамя традыцыйнага ўдзелу Рэспублікі Беларусь у дзейнасці Арганізацыі Аб'яднаных

Нацый, Руху недалучэння, Арганізацыі па бяспецы і супрацоўніцтве ў Еўропе, у апошнія гады актыўна развіваюцца нашы ўзаемаадносінны з партнёрамі ў рамках інтэграцыйных аб'яднанняў і арганізацый на постсавецкай прасторы. Працягвае развівацца супрацоўніцтва ў рамках СНД, ЕўрАзЭС і АДКБ. У 2009 г. пачаў функцыянаваць Мытны саюз Рэспублікі Беларусь, Рэспублікі Казахстан і Расійскай Федэрацыі. У 2010 г. яму быў перададзены шэраг наднацыянальных функцый у сферы рэгулявання знешняга гандлю. Дзяржавы-члены Мытнага саюза пайшлі далей па шляху інтэграцыі і ў канцы 2010 г. падпісалі пакет пагадненняў, якія складаюць дагаворна-прававую базу Адзінай эканамічнай прасторы.

Неабходнасць згладжвання наступстваў глабальнага эканамічнага крызісу для Рэспублікі Беларусь і правядзення ў краіне структурных рэформ у сферы эканомікі і фінансаў абумовілі сучасную тэндэнцыю пашырэння супрацоўніцтва нашай краіны з вядучымі міжнароднымі фінансавымі і эканамічнымі арганізацыямі – Міжнародным валютным фондам, Сусветным банкам, Еўрапейскім банкам рэканструкцыі і развіцця, Еўрапейскай эканамічнай камісіяй ААН і Канферэнцыяй ААН па гандлі і развіцці (ЮНКТАД).

Важным напрамкам знешнепалітычнай дзейнасці з'яўляецца прыцягненне рэсурсаў і экспертнага патэнцыялу спецыялізаваных міжуродавых арганізацый для вырашэння задач сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь.

У кастрычніку 2010 г. падпісана першая ў гісторыі Рамачная праграма ААН па аказанні

дапамогі ў мэтах развіцця для Рэспублікі Беларусь на 2011–2015 г. Гэта дакумент стратэгічнага планаваўня ўзаемадзеяння Урада Рэспублікі Беларусь з усімі спецыялізаванымі ўстановамі, фондамі і праграмамі сістэмы ААН, якія працуюць у Беларусі.

Да шматбаковага супрацоўніцтва таксама адносіцца ўзаемадзеянне Рэспублікі Беларусь з міжнароднымі структурамі, членам якіх наша краіна не з'яўляецца (ЕС, НАТА і інш.), удзел беларускіх дэлегацый у шматбаковых міжнародных форумах самых розных кірункаў.

Такім чынам, Рэспубліка Беларусь сёння – гэта суверэнная еўрапейская дзяржава, якая праводзіць самастойную і міралюбную знешнюю палітыку, актыўна развівае супрацоўніцтва з замежнымі партнёрамі ў розных частках зямнога шара, уносіць значны ўклад ва ўмацаванне міжнароднай беспекі і стабільнасці.

ЛІТАРАТУРА

1. Конституция Республики Беларусь 1994 г. (с изменениями и дополнениями, принятыми на республиканских референдумах 24 ноября 1996 г. и 17 октября 2004 г.). – Минск: Амалфея, 2007. – 48 с.
2. [Электронный ресурс]. Сайт Министерства иностранных дел Республики Беларусь – Режим доступа : <http://www.mfa.gov.by>. – Дата доступа : 07.06.2011.

SUMMARY

In article the basic directions and priorities of foreign policy of Belarus in the conditions of globalization are considered. Its principles, the purposes and problems are analyzed. The problem of civilizing and geopolitical identification of the country, the optimal ways of maintenance of the state sovereignty come to light.

Паступіў у рэдакцыю 17.06.2011 г.